

MAGYAR NYELV

érettségi tétel

I. témakör: Kommunikáció

- 1. A nyelv mint kommunikáció - kommunikációs tényezők, célok, funkciók**
- 2. Nyelvi és vizuális kommunikáció - az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei**
- 3. Személyközi kommunikáció – külső és belső kommunikációs zavarok**
- 4. Tömegkommunikáció - a reklámok funkciója, működése, hatása**

II. témakör: A magyar nyelv története

- 5. Nyelvtörténeti korszakok - a nyelvújítás lényege és jelentősége**
- 6. A nyelvtörténet forrásai – nyelvemlékek (A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom)**
- 6. A magyar nyelv szókészletének alakulása - szókészlet rétegei (ősi örökség, belső keletkezésű szavak, jövevényszók, idegen szavak)**

III. Ember és nyelvhasználat

- 7. Jelek és jelrendszerek - a nyelv mint jelrendszer**
- 8. Anyanyelvünk rétegződése II. - nyelvjárások és a nyelvi norma**

IV. A nyelvi rendszer

- 9. A nyelv mint jelrendszer - nyelvi szintek**
- 10. Hangtan - mgh. és msh. – rendszer, hangkapcsolódási szabályosságok**
- 11. Alaktan és szótan - szófaji rendszer**

V. A szöveg

- 12. A szöveg szerkezete és jelentése - szövegkohézió, a témaháló és a cím**
- 13. Szövegtípusok - a továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok (különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél)**

VI. A retorika alapjai

- 14. A nyilvános beszéd - a beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig**
- 15. Érvelés, megvitatás, vita - az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok; az érvek elrendezése**

VII. Stílus és jelentés

16. Szójelentés - egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

17. Stílus eszközök -szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché; összetett szóképek: allegória, szimbólum

18. Stílusréteg, stílusváltozat - a magánéleti, társalgási stílus ismérvei, műfajai

VIII. Digitális kommunikáció

20. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában - az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (honlap, blog, vlog, közösségi platformok) és az új közlésmódok társadalmi hatása

IRODALOM (SZÓBELI)

- I. témakör: Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők
  1. **Ady Endre**
Magyarság-versek, a hazaszeretet és az én-szerep Ady költészetében
  2. **Arany János**
Nagyepikájának fejlődése, alakulása, változatai
  3. **Babits Mihály**
Költészete, korszakai a 20-as évek végéig
  4. **Herczeg Ferenc**
Az Élet Kapuja című regény mint kulcsmű értelmezése, motívumainak feltárása
  5. **Jókai Mór**
A virágkor regényei és Az arany ember című mű bemutatása
  6. **József Attila**
Nagy gondolati költemények az életműben
  7. **Kosztolányi Dezső**
A 1920-as évek epikája és az Édes Anna című regény
  8. **Mikszáth Kálmán**
Realista regényei és a Beszterce ostroma című mű kérdésfeltevései
  9. **Petőfi Sándor**
Költészeti forradalom: új műfajok, témák, formák Petőfi lírájában és epikájában
  10. **Vörösmarty Mihály**
Az epikus és drámaíró Vörösmarty megmutatkozása (Zalán futása, Csongor és Tünde)
- II. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők
  11. **Csokonai Vitéz Mihály**
Rokokó és szentimentalizmus Csokonai lírájában
- III. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század irodalmából. Választható szerzők

12. Kölcsey Ferenc

Klasszicizmus és romantika határán, nemzeti sorskérdések, látásmód

13. Móricz Zsigmond

A parasztábrázolás jellemzői regényeiben, novelláiban

IV. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

14. Wass Albert

Egyéni és közösségi kényszerpályák bemutatása az Adjátok vissza a hegyeimet! című regényben

V. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

15. Spiró György

A szerző egy 21. századi, társadalmi metszet- drámájának ismertetése

VI. témakör: Művek a világirodalomból

16. Biblia

Ószövetségi parabolák

17. Franz Kafka

Az abszurd szerepe az életműben és Az átváltozás című novella bemutatása

VII. témakör: Színház és dráma

18. Ibsen vagy Csehov

Az egyik szerző életművének és egy drámájának bemutatása

19. Madách Imre

Az ember tragédiája című emberiségdráma szerkezete és eszmeisége, a szereplők jellemzése

VIII. témakör: Az irodalom határterületei

20. A szórakoztató irodalom hatáskeltő eszközei

A krimi és a fantáziaregény eredete, fejlődése és egy mű bemutatása